

ASYA / GÜNEY ASYA HİNDİSTAN

GSYİH (Milyon \$)
2.049.501

KBGSYİH ( )
1.627

Büyüme Oranı (%)
7,2 %

Nüfus
1.256.695.000

Yüzölçümü (km2)
3.287.263

Başkent
Yeni Delhi

Hindistan, ya da resmî adıyla Hindistan Cumhuriyeti, Güney Asya'da bulunan bir ülkedir. Yüzölçümü açısından dünyada en büyük yedinci ülkesidir. Bir milyarı aşan nüfusu ile dünyanın en kalabalık ikinci ülkesidir, ve dünyanın en büyük demokrasisidir. Güneyinde Hint Okyanusu, batısında Umman Denizi ve doğusunda Bengal Körfezi olan ülkenin deniz kıyısı 7.517 kilometre uzunluğundadır. Başkenti Yeni Delhi'dir.

Toplam 28 Eyalet ile 7 Birlik Toprağından oluşan Hindistan, federal bir devlet yapısına sahiptir. Ülke, kuruluşundan bu yana çok partili parlamenter demokrasiyle yönetilmiştir. Hint Parlamentosunun Rajya Sabha (Eyaletler Konseyi) ve Lok Sabha (Halk Meclisi) olmak üzere iki kanadı bulunmaktadır. Ayrıca her eyaletin kendi hükümeti ve parlamentosu mevcuttur. 545 üyeli (2'si Hindistan Cumhurbaşkanı tarafından atanan Anglo-Hint kökenli üye) Lok Sabha, her beş yılda bir yapılan seçimlerle yenilenmektedir. Toplam 250 üyesi bulunan Rajya Sabha üyeleri ise genel seçimlerle değil, Eyalet Parlamentoları tarafından seçilmekte, üçte biri her altı yılda bir yenilenmektedir. Son genel seçimler 2009 yılı Nisan–Mayıs aylarında gerçekleştirilmiştir. Seçme yaşı için alt sınır 18, seçilme yaşı Lok Sabha için 25, Rajya Sabha için 30'dur.

Günümüzde Hindistan, halen Çin Halk Cumhuriyeti'nden sonra en hızlı büyüme kaydeden ikinci ekonomi konumundadır. Özellikle son yıllarda yakalanan ekonomik büyüme ve kalkınma trendi tüm ülkelerin ilgisini Hindistan'a yöneltmektedir. 2010 yılında, 1,3 trilyon ABD Doları nominal değerle Dünyanın 11. ve alım gücü paritesine göre ise 4. büyük ekonomisi konumuna yükselmiştir.

Hindistan'ın büyük ekonomik potansiyeline karşın, aynı ölçüde büyük bir nüfusa sahip olmasından kaynaklanan zorlukları bulunmaktadır. 1980'li yılların ortasından itibaren başlayan reform dalgası ile beraber Hindistan'ın devlet güdümlü ekonomisi giderek serbest pazar ekonomisine doğru bir dönüşüm sürecine girmiştir. Bu süreç, 1990'larda daha da hız kazanmıştır. Ekonomideki devlet müdahalesi önemli ölçüde azalırken, özel sektörün ekonomideki rolü önemli bir gelişme kaydetmiştir.

Reform sürecinin en çarpıcı sonuçlarından biri ekonomide sağlanan yüksek büyüme hızıdır. Hindistan ekonomisi 1990'ların başından itibaren uygulanmaya başlanan ekonomideki liberalizasyon politikalarının neticesinde son on yılda ortalama %7'nin üzerinde büyüme kaydetmiş ve bu dönemde yoksulluk %10 azalmıştır. Son 4-5 yılda büyüme oranları %10'lara yaklaşmıştır.

Ülkede, altyapının güçlendirilmesi, iş piyasasının serbestleştirilmesi, eğitim ve mesleki eğitimin iyileştirilmesine yönelik çabalar sürdürülmektedir. Günümüzde yaşanan küresel mali krizden Hindistan da görece etkilenmektedir. Bununla birlikte, önümüzdeki dönemde Hindistan ekonomisiyle ilgili beklentiler, krizin etkisini kaybetmesiyle birlikte Hindistan'ın yeniden yüksek oranlı büyüme oranlarına ulaşacağı yönündedir. Diğer yandan, önümüzdeki iki yıl için öngörülen 500-600 milyar ABD Dolarını aşan altyapı yatırımlarının, ilerleyen yıllarda artarak devam edeceği beklendiğinden, Hindistan'ın rekabet gücü, üretim kapasitesi ve verimliliğinin daha da artıracığı tahmin edilmektedir. Ayrıca, işgücü içinde İngilizce dilini iyi derecede bilen, eğitim düzeyi yüksek olan önemli bir nüfusa sahip olması, birçok gelişmiş ülkeye kıyasla Hindistan'a çok büyük rekabet avantajı sağlamaktadır. Bu gelişmeler, tüm ülkelerin dikkatini Hindistan'a yöneltmesine neden olmakta ve haklı olarak ülkeleri hızlı büyüyen bu ekonomiden ve pazardan pay kapma yarışına sürüklemektedir.

Hindistan'da sağlık sistemi içerisinde güçlü bir özel sağlık sektörü ile birlikte nispeten küçük bir kamu sağlık sektörü yer bulmaktadır. Sağlık sistemi her ne kadar ulusal, eyalet ve bölge olmak üzere üç ayrı kademede yürütülse de Hindistan'da sağlık hizmetleri temel olarak eyaletler kontrolünde yürütür.

Hindistan'da birincil sağlık hizmetlerinin sunumunda kentsel alanlarda özel sektör daha büyük ağırlığa sahipken, kırsal alanlarda kamu sektörüne ait Birincil Sağlık Merkezleri ve Toplum Sağlığı Merkezleri daha büyük öneme sahiptir. Geleneksel Tıp uygulayıcılarının gerek kamu sektöründe gerek özel sektörde yaptıkları bireysel ve kurumsal uygulamalar yanında, her hangi bir yetkisi olmayan kişilerin özellikle kırsal alanlarda yaptığı uygulamalar da vardır. Hindistan sağlık sisteminin özelliklerinden birisi de resmi olarak tanınmış olan geleneksel tıp uygulamaları olan Hindistan Tıp Ve Homeopati Sistemi hem kamu hem de özel sağlık sektöründe yer bulmaktadır. Geleneksel tıp uygulamaları Hindistan için çok önemlidir ve bu alanda birçok bilimsel araştırma yapılarak, tedavi şekilleri geliştirilmektedir. Geleneksel sağlık hizmetlerinin başlıcaları ve en yaygınları Homeopati, Ayurvedik Tıp, Unani, Siddha, Yoga ve Naturopati'dir.

Kamu finansmanının temel gelir kaynakları genel vergiler ile diğer bütçe gelirleridir. Ancak sağlık hizmetleri finansmanının yaklaşık dörtte üçü özel kaynaklarla yapılmaktadır. Bu özel harcamaların önemli bir kısmı doğrudan kişisel ödemelerle gerçekleşmektedir. Aynı zamanda farklı iklim ortamlarından, kültürel değişikliklere, ülke içi dil farklılıklarına, mutfak alışkanlıklarına, dini inanışlara, gelir farklılıklarına kadar değişken geniş bir yelpazede gerçek bir "her şey" ülkesidir. Yapılan arkeolojik çalışmalarda Hindistan'da milattan önce 3000 yıllarında Chennai şehrinde estetik cerrahi işlemlerinin yapıldığı tespit edilmiştir. Bugün ise Chandigarh, şehri plastik cerrahi ameliyatları için özel kurulmuş kliniklere ev sahipliği yapmaktadır.

Hindistan dünyadaki en büyük sağlık hizmet sunum tesisleri kümelenmelerine sahip ülkedir. Örneğin ülkenin güneydoğusunda Asya'nın otomobil üretim başkenti olarak bilinen Chennai (eski Madras) şehri, Hindistan'a gelen sınır ötesi hastaların %40'ının tedavi amaçlı ziyaret ettikleri şehirdir. Hindistan'ın en popüler ve en çok bilinen hastane gruplarının bu şehirde en az bir hastaneleri mevcuttur.

Hindistan'ı tercih eden ülke vatandaşlarına bakacak olursak ilk sırayı ABD, Kanada ve İngiltere almaktadır. Hindistan bu ülkelere göre fiyat açısından neredeyse üçte bir düzeyindedir ancak benzer kalitede hizmet sunmaktadır. Hindistan'ın sağlık turizminde en etkili olduğu branşlar, alternatif tıp, kemik ilik nakilleri, kardiyak bypass, göz cerrahisi ve kalça protezidir.

Alternatif tıp konusunda da dünyanın en çekici ülkesi olduğu söylenebilir. Ayurveda, Yoga, Natüropati, Yunani tıp, Siddha ve Homeopati gibi alternatif tedavi yöntemleri devlet kurumları tarafından desteklenmekte ve denetlenmektedir. Bu tıp uygulamalar da Hindistan sağlık turizmine önemli katkılar sağlamaktadır.

Hindistan'ın 4. büyük metropol şehri olan Madras Hindistan'ın sağlık başkentidir. Her gün yüzlerce yabancı hastayı ağırlayan Madras'ın hastaneleri son derece gelişmiştir. Şehirde yaklaşık 12.500 yatak kapasitesi vardır ki bunun sadece yarısı yerli halk tarafından kullanılmaktadır. Tüm bunların yanında Hindistan'ın dış klinikleri de önemli sayıda hastayı ağırlamaktadır.

Günümüzde medikal turizmin merkezi ve Chennai ise medikal turizmin başkenti olarak kabul edilmektedir. Medikal turizm alanında bugün yakaladığı başarıyı sağlayabilmek için 1990-2000 yılları arasında ülke içinde birçok özel sağlık tesisi teknolojisini yenilemiş, batılı tıbbi yöntemleri uyarlamış, düşük maliyetler ve hızlı bakım sağlayabilecek alt yapıyı hazırlayarak markalaşma sürecini başlatmıştır. Bununla birlikte, hastanelerin teknolojik olarak iyileşmesi ve özellikle İngiltere’de çalışan Hint asıllı hekimlerin çalışma şartlarının bozulması bunun yanında Hindistan’da sağlık çalışanlarının maaşlarının artması sayesinde yurt dışında çalışan doktorlar da kendi ülkelerine geri dönmeye başlamışlardır. Geriye dönen doktorların uluslararası deneyimlerinin olması, potansiyel sağlık turizmi hastalarının kendilerini daha rahat hissetmelerini sağlayacak önemli bir reklam unsuru olarak kullanılmıştır. Hindistan’daki büyük hastane zincirleri yabancı hastalar için özel tercümanlar istihdam ederken, büyük oranda İngilizce konuşabilen bir ülke olmasının avantajlarından da yararlanmışlardır. Teknolojinin batılı ülkeler düzeyine getirilmesine, doktorların deneyimli ve batılı prosedürlere aşina olmasına rağmen, yardımcı sağlık personeli ve diğer çalışan maliyetleri çok düşüktür ve sigorta daha az masraflıdır. Bu durum batı ile kıyaslandığında Hindistan’a dönmüş ve batı ülkelerinde çalışan hekimlerle aynı eğitimi almış doktorların benzer ameliyatları çok daha düşük fiyatlarla yapmalarını sağlamıştır.

Hindistan’ın sağlık turizmi sektöründe gelişimi, dikkatle incelenmesi gereken önemli dersler çıkarılabilecek bir süreçtir. Son 5 yılda her yıl yaklaşık olarak %25-30 civarında büyüme göstererek bu sektörün dünya lideri haline gelmiştir. Sunulan sağlık hizmetleri arasında ileri kardiyolojik müdahaleler ve açık kalp cerrahisi, kalça ve diz protezi gibi ileri ortopedik ameliyatlar, onkolojik cerrahi gibi üst uzmanlık alanların öne çıktığı görülmektedir. Tüm tedavi grupları değerlendirildiğinde Hindistan için en çok katma değer üretilen sınır ötesi hastalara verilen sağlık hizmeti grubunun ileri kardiyolojik tedavi metotları (TAVI, ablasyon gibi) olduğu görülmektedir.

Birçok klinik uzmanlaştıkları bir veya birkaç başlık altında hizmet sunmaktadırlar. Bunlar arasında dental klinikleri küçük cerrahi işlemlerin yapıldığı günü birlik cerrahi merkezleri (day-surgery clinic) sıklıkla karşılaşılan merkezlerdir.

Sık yapılan cerrahi işlemlere bakıldığında; burun estetiği, meme cerrahisi, liposuction ve abdominoplasti operasyonları öne çıkmaktadır. Bu tür ameliyatların estetik amaçlı olması ve hemen hemen hiç bir ülkedeki sigorta sistemi tarafından ödenmiyor olması nedeniyle fiyat tercih edilecek ülke ve merkez için belirleyici olmaktadır. Bu işlemlerde genel olarak fiyatlar ABD fiyatlarının %25’i kadardır.

Başta İngiltere ve ABD olmak üzere Kanada, Avustralya, Orta Doğu ve hatta Afrika’dan hastalar sağlık turizmi kapsamında Hindistan’ı tercih etmektedirler.

Cerrahi listesinde dışında ise hastaların Hindistan'a müracaatına gerekçe olan diğer sağlık hizmetleri alternatif tıp, kemik iliği transferi, botox öne çıkmaktadır. Diğer yapılan işlemler ise kardiyak bypass cerrahisi, göz ameliyatları ve ortopedik cerrahi işlemlerdir. Hindistan kendi ülkelerinde gecikmeden iyi bir sağlık hizmeti almanın bedelini ödeyemeyecek olan hastalar için önemli bir merkez olarak durmaktadır.

Avantajları

Yüksek kalitede hizmet sunumunun yanında Hindistan koordine bir tanıtım politikası içerisinde turistik anlamda da akılda kalıcı ve teşvik edici tanıtımlar ile ülkenin genel olarak cazibe merkezi olması konusunda çalışma yapmaktadır. Ayrıca Hindistan'ın sağlık turizmi hastalarına yönelik hizmet sunan en popüler hastane grubu olan Apollo Hastaneleri Grubu, Hindistan merkezlerine hasta yönlendirmek ve bilinirliği artırmak adına Katar, Umman, Kuveyt, Mauritius, Sri Lanka, Bangladeş, Gabon ve Nijeryada sağlık tesisleri açmıştır.

Yeni dönem yapılan sağlık tesislerinde kampus yapısı tercih edilmekte ve buralarda oteller ile postoperatif rehabilitasyon hizmetlerinin sunulacağı tesisleri hastanelerle entegre etmektedirler. Bunun yanında işletmecilik için iyi uygulama örneği olarak talep eden hastalara sağlık hizmeti sunum süreci boyunca eşlik etmek amacıyla destek elemanları görevlendirilmesi pozitif geribildirimler açısından önemli bir çalışmadır.

Ülkenin resmi dillerinden birinin İngilizce olması nedeniyle hekim, hemşire ya da diğer sağlık çalışanları ile iletişimde dil sorunu en azından İngilizce açısından yaşanmamaktadır.

Yapılan markalaşma ve tanıtım faaliyetleri sayesinde Hindistan dünyanın en iyi tedavi tekniklerini en makul fiyata uygulayan ülke algısını halen iyi bir şekilde yönetmektedir.

Hastanelerin modern teknolojiye sahip olarak yapılandırılması ve batı ülkelerinde eğitim almış doktor ve hemşirelerin hizmet sunan ekip içerisinde oranlarının artması ülke sağlık turizmi için önemli avantajlardır. Ayrıca halen eğitim sürecinde olan hekimler eğer daha ileri eğitim almak için ülke dışına devlet desteği ile gönderildiklerinde dönüşlerinde sağlık turizmi sunan merkezlerde belirli süre çalışma zorunluluğuna tabi olmaktadır. Son dönemler ileri cerrahi teknik beceri eğitimi veren kuruluşların Hindistan'da yapılması nedeniyle artık batı ülkelerinde hizmet sunan hekimlerin becerilerini geliştirmek adına bu ülkeye ziyareti de yeni sürecin sonucu olarak ortaya çıkmıştır.

Gelişmiş ülkelerde her ne kadar tıbbi uygulamaların mükemmelleşme yolunda olmasına rağmen bekleme listesinde olan ölümcül hastalığa yakalanmış bireylerin kendi ülkeleri dışında tedavi olanakları aradıklarında ilk akla gelen destinasyon Hindistan olmaktadır.

2015 Haziran verilerine göre Hindistan'da 22 sağlık tesisi JCI akredite olarak hizmet sunmaktadır.

Açılan uluslararası ofisler sayesinde ülkelere dönen hastalar hem hekimlerinin bilgilendirilmesi ve hem de olası tedavi sonrası komplikasyonlar açısından takip edilmektedirler. İyi koordine olmuş sağlık turizmi merkezlerinin hemen hepsi hasta çıkışlarında ülkelerindeki hekimlerine iletmek üzere dijital ortamlarda tüm kayıtları ile birlikte dosyalarını vermektedir.

Dezavantajları:

Diğer birçok sağlık turizmi destinasyonlarında Sağlık tesisleri arasında ciddi kalite farklılıkları ve bazı merkezlere ait sosyal medyaya yansımış hastalara karşı özensiz kabul edilemez muamele uygulamaları önemli bir sorun olarak görülmektedir.

Birçok ülkede açılmış olan ofisler üzerinden Hindistan'a doğru hasta hareketliliği teşvik edilirken aracı kurumların kendi çıkarlarını önceleyerek kalite sorunu olan sağlık tesislerine yönlendirme yapabilmektedirler. Bölgeler arasında ciddi kalite farklılıkları mevcuttur ve henüz ülke geneline yayılmış bir akreditasyon kriteri uygulanmamaktadır.

Diğer bir önemli sorun ülkeye gelen sağlık turizmi hastalarının ve yakınlarının daha fazla döviz bırakmalarını teşvik adına adeta zorlanan turistik yolculuklar özellikle tropikal bölgeler yönünde tercih edildiğinde istemeyen bazı hastalıklar ortaya çıkmakta ve bu da alınan esas tedavinin iyileşme sürecini olumsuz etkilemektedir.

Büyük şehirlerde yüksek suç oranı ve özellikle kapkaç tarzında hırsızlık sağlık kampüsleri dışında yaşam açısından risk oluşturmaktadır. Malpraktis konusunda sözde yasal çerçeve olmasına rağmen uygulamanın hemen hemen hiç çalışmadığı ya da çok yavaş çalıştığı görülmektedir.

Bir diğer önemli dezavantaj ise Avrupa ve ABD çıkışlı hastalar için Hindistan'a uçuş sürecinin çok uzun olmasıdır. Bu durum özellikle postoperatif erken dönemde dönüş yapan hastalarda yolculuk yükünün eklenmesi ile birlikte komplikasyon olasılığının artmasına neden olmaktadır.

Fiyat Karşılaştırması

İşlem	İngiltere (USD)	Hindistan (USD)
Kalça protezi	\$16.000	\$9.500
Koroner bypass	\$40.000	\$9.000
Liposuction	\$6.000	\$2.700
Meme büyültme/küçültme	\$9.500	\$3.600
Yüz gerdirme	\$12.000	\$4.100
Abdominoplasti	\$9.000	\$3.600
Porselen kron diş tedavisi	\$1.000	\$250
Full akrilik diş tedavisi	\$1.800	\$600
Dental implant	\$3.500	\$1.100
İşlem	ABD (USD)	Hindistan (USD)
Koroner Bypass	\$80.000	\$9.000
Karaciğer Nakli	\$270.000	\$40.000
Kalça protezi	\$27.000	\$9.500
Dental implants	\$3.500	\$1.100